

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

ע.

עין משפט גזר מצוה

- א [מיי] פ"ד מהל' דעות הלכה ב':
- ב [מיי] טו':
- ג ד מיי פ"ד מהלכות דעות הלכה טו':
- ד ה מיי שם הלכה א [והלכה טו']:
- ו ה ו ד מיי שם הלכה טו' ע"פ טו':
- ז ח מיי שם הלכה ג':
- ט ט מיי שם הלכה יח':
- י י מיי שם הלכה טו' ע"פ טו':
- יב כ מיי שם הלכה יח':

לעזר רש"י

- פשוט"ר. מעדר.
- קרב"א. עוית. התבוננות שיריים.
- קרו"ג. כרכום.
- שב"ל [שבי"ל].
- משובה. גדר שיהים.
- סיני"א [ויניש"א].
- דאגה.
- אילנדרא [אלינדר"א].
- כוסבר.

מוסף תוספות

- א. וכן משמע מפני שלא היה בקי ברפואות עשה כן. מוס' ע"ז טו' ד"ה לאפקוק. ב. [ד]התם שייך טפי מגדל בן לע"ז. מוס' ה"ל"ש ועי"ש שפירא מ"ש"י במס' ע"ז דף טו' דפכ"ט ע"י.

רב שימי בר אשי עבד ליה לההוא עובד כוכבים כו'. הקשה ה"ר אלחנן אמאי לא אסור לרפואה העובד כוכבים כדאמרין (ס' ב"ב א"ן מעמידין ע"ז דף טו.) ג"כ מילדת ומניקה אפילו בשכר לפי שמגדלו לעבודת כוכבים ואורי' דשמא כדי להתחכם ברפואה שרי כדי שידע לרפאות ישראל ע"י כן א"ר ההעבד כוכבים היה יודע שהיה בקי ברפואה זאת ושרי משום איבה או שמא לא שייך כאן מגדל הן לעבודת כוכבים כמו צמילדת ומניקה ב"ס: דרך ופון. דלגת העון א"י עונש העון: חמשה קרובין ל"מיתה אב"א ועמד כו'. משמע אפילו עושה אחד מהן צלצד מדלל קאמרין עלה דזעעין כסדרן: דקתי

זיבורא מיחייא לא חי אדחכי והכי נשקיה רביעיתא דחלא א שמוג אפשר דחי פורתא ומפקיד לביתיה א"ר יהושע בן לוי אכל בשר שור' בלפת ולן בלבנה בלילי י"ד או ט"ו בתקופת תמוז אחזתו אחילו תנא והממלא כריסו ממכל דבר אחזתו אחילו אמר רב פפא אפי' מתמרי פשיטא סד"א הואיל וואמר מר תמרי משבעין ומשחנן ומשלשין ומאשרן ולא מפנקן אימא לא קמ"ל מאי אחילו א"ר אלעזר אש של עצמות מאי אש של עצמות אמר אביי אש גרמי מאי אסותיה אמר אביי אמרה לי אם כולוהו שקייני תלתא ושבעא ותריסר והאי עד דמתסי כולוהו שקייני אליבא ריקנא והאי בתר דאכל ושתי ועייל לבית הכסא ונפיק וידיה ומייתו ליה בונא דשתייתא דמלפחי ובונא דחמרא עתיקא וניגבלינהו בהדי הדדי וניכול וניכרך בסדיניה וניגיה וליבא דנוקמיה עד דקאי מנפשיה וכי קאי לישקליה לסדיניה מיניה וניא לא הדר עילויה אמר ליה אליהו ל' נתן אכול בשליש ושתה שלישי והנה שלישי לכשתכחך תעמוד על מילואך תני ר' חייא הרוצה שלא יבא לידי חולי מעיים יבא הגיל בטיבול קיין וחורף יסעודתך שהנאתך ממנה משוך ידך הימנה וואל תשהה עצמך בשעה שאתה צריך לנקבך אמר מר עוקבא האי מאן דשתי מיליא חיורא אחזתו ויתק אמר רב חסדא שיתין מיני חמרא הוו מעליא דכולוהו סומקא ריחתנא גריעא דכולוהו מיליא חיורא אמר רב יהודה האי מאן דיתבי בצפרני ניסן גבי נורא ושייף משחא ונפיק ויתבי בשמשא אחזתו ויתק תנו רבנן מהקזי דם ושימש מטתו הוויין לו בנים ויתקין הקזו שניהם ושימשו הוויין להן בנים בעלי ראתן אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא טעים מידי אבל טעים מידי לית לן בה אמר רבא בר רב הונא יבא מן הדר' ושימש מטתו הוויין לו בנים ויתקין תנו רבנן מהבא מבית הכסא אל ישמש מטתו עד שישהה שיעור חצי מיל מפני ששד בית הכסא מלוה עמו ואם שימש הוויין לו בנים נכפים תנו רבנן והמשמש מטתו מעומד אוחותו עוית מיושב אוחותו דלריא היא מלמעלה והוא מלמטה אוחותו דלריא מאי דלריא אמר רבי יהושע בן לוי סם דלריא דרדרא מאי דרדרא אמר אביי מוריקא דחוחי רב פפא אלים ובלע ליה רב פפי אלים ושדי ליה אמר אביי מי שאינו בקי בדרך ארץ ליתו ג' קפיו קורטמי דחוחי ונידוקינהו ונישליקינהו בחמרא ונישתי ס' אמר רבי יוחנן הן הן החזירוני לנערותי שלשה דברים מכחישים כחו של אדם ואלו הן פחד דרך ועון פחד דכתיב ילבי סחרור עובני כחי דרך דכתיב ענה בדרך כחי עון דכתיב בשל בעוני כחי: שלשה דברים מתזין גופו של אדם ואלו הן אכל מעומד ושתה מעומד ושימש מטתו מעומד חמשה קרובין למיתה יותר מן החיים ואלו הן אכל ועמד ושתה ועמד הקזו דם ועמד ישן ועמד שימש מטתו ועמד: ששה העושה אותן מיד מת ואלו הן הבא בדרך ונתייגע מהקזו דם ונכנס לבית המרחץ ושתה ונשתכר וישן על גבי קרקע ושימש מטתו אמר רבי יוחנן והוא שעשאו כסידרן אמר אביי כסידרן מת שלא כסידרן חליש אינו והא מעורת עבדה ליה לעבדה תלת מינייהו ומית ההוא כחוש הוה: שמונה רובן קשה ומיעומן יפה ואלו הן דרך ודרך ארץ עושר ומלאכה יין ושינה חמין והקזת דם שמונה ממעטים את הזרע ואלו הן המלח והרעב והנתק בכייה ושינה על גבי קרקע וגדגדניות וכשות שלא בומנה והקזת דם למטה כפלים תנא כשם שקשה למטה כפלים כך יפה למעלה כפלים אמר רב פפא למטה

ענזי חאלא. ענזי גפן המודלת דקל: לחוויסא. ילפת: חיטי ארוניסא. חטין גסיס: אמרא חדסא. על צרול של פשוטי"ר מדש: ונישוף. ימשח: לדבר אחר. זרעמ: זאלוני פרסאי. צנוכליות על פרכיים שמרפרין אותן במי סם המות: דמפקיד אצטיס. זואה על נכסיו: חלא י"א שמוג. חומץ חוק: מכל דבר. שהוא טוב לו ומתוק לחיכו ואוכל ממנו כל תאוותו מביאו לדי חולי ששמו חמיו: הואיל ואמר מר. שהתמרים יפין לגוף כל כך: משחנן. מחממות: משלשן. משלשלת: מאשרן. חממות כח: ולא מפנקן. אינן מתענגות את הלב להיות איסטיס ואע"פ שהן מתוקות: כל שקייני. כל משקין שלדס שותה לרפואה יש להן מיני ימים לשמותם יש מהן ג' יש מהן ז' יש מהן י"ב: בונא דשתיסא דנלפחי. מלא אגרופ מן שתיסא סם מאלל העשוי מקמח עדשים ומלח: ונכרך גופיה כסדיניס. כדי שיתחמם גופו ויזיע: וליכא דנוקמיה. ולא יהיה אדם שקילנו לפי שהזיעה יפה לו: אכול שלש. מלא מעין שלש ושתה שלש והנח שלש צטקן ריקס: ולכשתכעוס. וימלא צטקן כעס תעמוד על מילואך אצל אס תמלא מעין אכילה ושמה לכשתכעוס תבקע: עיבול. לצבול כחומץ או פת ציין: שהנאתך. שערבה לך: משוך ידך הימנה. שלא תמלא את כריסך: טיליא. יין רע: ויסק. חלשות: ריחנא. שיש לו ריח טוב מאד: צלפריני. לצקריס: הויין לו. אס נתעברה צלותו תשמית: צעלי ראסן. חלשים הרבה מחמת שיש להן סרן במוח כדאמרין בכתובות (דף ע"ט): דלא טעים מידי. זין הקזה לתשמית: נכפיש. נופלין מאותו חולי: עוית. קרנפ"א. סם דלריא. סם רפואתה של דלריא דרדרא שמה: קורטמי גז דחוחי. קרו"ג. הגדל בקרקע מוזבל צובל חלץ: מוריקא דחוחי. קרו"ג הגדל בגדר של הזימי שקורין צבי"ל: אלים. לועס צשיני: צדך ארץ. חלץ לו כח לשמש: קפיוס. כלי מחזיק ג' רביעיות: ודוקינהו. יכתסם הדק: לנערותי. בנתשמית: פחד. דלגה שדואג על דבר העמדי כגון טירוד מוונות או פחד אויב וקורין סיינ"א: סחרח. מוקף דלגה: אכל ועמד. מיד קודם ששהה מעט: העושה אופן. כולן כחת: מעורס. סם אשה: ומיעוטן יפה. כשיש לאדם מעט מהס יפה לגופו לרפואה ועוד שיהא לו קמח משלל יבא לו כלום: אצל רובן קשה. כשיש לו הרבה: דרך. להלך בצרכים: ודרך ארץ. תשמית: עושה. מיעוטו יפה ורובו קשה שמכילו מת"ת ומגביה לצבו: חמין. לחמוץ ולשמות: נפק. זרעמ: גדגדניות. (ד) אילנדר"א: שלא צומנה. לקמיה מפרס: והקזו דם למטה. היא מעטת כפלים צבולן:

א) וגי הערוך ערך לכן בלונבי פ"י המוסף עין גלגון יוני קורין לרומה לונבי, ט) וני"ז יב': א) ג"ל שמגו כ"ה דפרט"ר ובמשהב רב שירא גלון כ"י שער חלא שמנן ופי' שהו מיה מיה כמיות ומשמעותה מין חומץ חריף מאלה. א) ד) כמ"י טוסף: שמן. ט) כמיות טו': ו) כמיות גכ. ו) קודשין חל: ושי"ג. ח) בערוך ערך פלג טוסף: וקלוקי ליה ופי' ואסרין אותן. ט) כמ"י ובערוך חלא מיות המה שלש. י) כמיות טו: מ"ה ח. יא) ח"א צלפריני, יא) ג"ל י"ג י"א (מסכת כלה). יא) ג"ל ארריא פי' מכהה ערוך ערך פסקן. יא) ג"ל דחרי. רש"י. טו) שנת ק"א. טו) נחמסת אלויה רבה חילא מתושרין וכו' בערוך ובע"ה. טו) שנת קמט: יא) כמ"י מן הדק. יא) מנ"ק ד"א רבה פי' יא) מנ"ק ד"א רבה פי' רומת. יא) ג"ל שמנן, כה) ג"ל פת בחומץ, גה) דפרט"ר דחור, דה) כמ"י טוסף: כמו זרע גד. כה) דפרט"ר כדאמר, כו) ונישע חומ' ע"ז טו: ד"ה לאפקוק.

תורה אור השלם

1. לפי סדרהר עובני כחי ואור ענין גם הם אין אחי: תהלים לה א' ענה בדרך כחי קצר יקף: תהלים קב כד יקף: כפי כלי בגזן חיי השנותי באגודה בשל בעוני כחי ורצמי קעשה: תהלים לא יא

גליון הש"ס

גמ' אכול שלישי ושתה שלישי וכו' ע"י רבה דב' דף ע"ב מד"ה אילמלו:

מוסף רש"י

- זיבורא. זרעמ (ע"ז יב'). דחלא שמגו. חומץ חוק ארבי"א צלע"ז (שס.) ומשחנן. מחממות, ומשלשן. משלשלת, ומאשרן. מחממות כח כמו (ישעיה ה) אשרו חמין, ולא מפנקן. אינן מרבות סמטיקא על הלב, ויכלן לשכח (כתובות י.) אש גרמי. מולי"ר צלע"ז (נברכות לב.) ויתקין. חלשים (כתובות ע.) דה יא. בעלי ראחן. ערך יא לו במתו (שס) חלשים יזמר מדי שיש להם סרן כמיות (דה"א י.) והן הן החזירוני לנערותי כרפואות האמורות למי שאינו כחוש משמש לאחר שקנתי החזירוני אותן רפואות לנערותי לתשמית (שבת ק"א). אכל ועמד. מהר לעמוד פתאום אחר שחלל שזבעו (שם קס"ט).